

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Képzési szint	Alapképzés (BA) Magiszteri képzés (MA)	Tagozat	Nappali Levelező	Tanév/félév	2022-2023 I.
---------------	--	---------	---------------------	-------------	-----------------

Tantárgyleírás

A tantárgy címe	Kortárs magyar gyermek- és ifjúsági irodalom
Tanszék	Pedagógia és Pszichológia Tanszék
Képzési program	
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): választható Kreditérték: 4 Előadás: 14 Szeminárium/gyakorlat: 16 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: 90
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Csopák Éva csopak.eva@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	-
A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei	Célja: A kortárs gyermekirodalom alkotásainak olvastatásán keresztül a hallgatók megismerik az elmúlt időszak néhány fontos meseregényét és ifjúsági regényét, rácsatlakozva ezzel az élő magyar nyelvű irodalom folyamataira. Mindez azzal a céllal realizálódik, hogy a hallgatók leendő hivatásukat minél frissebb, a jelenkor problémáira reflektáló, azt nyelvében is reprezentáló alkotások olvasásával olyan irodalmi műveltség kialakítását célozzák meg, ami lehetővé teszi, hogy leendő pedagógusi munkájuk során eredményesen tevékenykedjenek. A kurzus módszertani vetülete azt jelenti, hogy hangsúlyos szempontként érvényesül a vizsgált művek tanítása, taníthatósága. A tárgyalandó kortárs gyermekirodalmi alkotások mindegyike alkalmas arra, hogy az általános iskolában, óvodában szerepet kapjon, akár teljes, akár részleges feldolgozás keretében. A hallgatók ezért az elolvasott művekhez óravázlatokat, foglalkozásterveket készítenek. A kurzus kialakításánál alapvető szempont, hogy lehetőséget biztosítson a hallgatók számára az önálló tanulásra; ezért a rendelkezésre álló órakeret; a szemináriumi foglalkozások folyamatos önálló és csoportos tevékenységet igényelnek a hallgatók részéről; a kooperáció nemcsak a tanítási tervezetek, óravázlatok/foglalkozástervek viszonylatában releváns: alapvető attitűdként tételeződik, ami az jelenti, hogy a kurzus hallgatói az önálló felkészülés mellett csoportosan tevékenykednek, megtanulnak együtt

dolgozni és gondolkodni. A közös tervezés mellett a tanítás jellegéből fakadóan természetesen lehetőség nyílik az egyéni megnyilatkozásokra, vitára, beszélgetésre is, ami ezért fontos, mert az irodalom befogadásesztétikájához evidens módon tartozik hozzá, hogy az olvasást a közös megbeszélés, közös feldolgozási folyamat követi, amelyben a reflexiók megvitatásának, a különböző vélemények egymás mellé állításának, ütköztetésének nagy szerepet szánunk.

Feladatai:

- Tájékozódás a kortárs gyermek- és ifjúsági irodalomban, a meglévő ismeretek bővítése és szintetizálása;
- a gyermek- és ifjúsági irodalom kortárs horizontjának tanulmányozása; meseregények és ifjúsági regények olvasása és közvetítése;
- a kortárs gyermekirodalmi alkotások olvasása és elemzése (meseregények, ifjúsági regények);
- műelemzés és műértelmezés, szövegolvasás, az interpretációs stratégiák kialakítása, fejlesztése, új olvasási módok megismerése;
- a prezentációs készség fejlesztése;

Kialakítandó kompetenciák:

tudnia kell:

- ismerjék a tantárgyi szakkifejezéseket;
- ismerjék a kortárs gyermekirodalmi szerzőket;
- ismerjék a fent említett szerzők jelentősebb műveit;
- ismerjék a kortárs gyermekirodalom jellemző vonásait, jellegzetességeit, különbségeit a klasszikus irodalomhoz képest;
- tájékozódjanak a tantárgy szakirodalmában.

képesnek kell lennie:

- képesek legyenek a megismert művek elemzésére;
- magabiztosan fel tudják ismerni és tudják elemezni a különböző műveket, típusokat;
- képesek legyenek összefüggéseiben látni a klasszikus és a kortárs gyermekirodalmi műveket, a közöttük lévő összefüggéseket és különbségeket.

Főbb témakörei:

1. tartalmi modul

A kortárs gyermekirodalom változásai, újdonságok a gyermekirodalomban

1. Újítások a gyermekköltészet területén
2. A meseregények/kalandregények változásai a kortárs gyermekirodalomban

	3. A „slow reading”, mint olvasási módszer megismertetése 4. Szocio-tartalmak megjelenése a gyermekirodalomban 5. Nyelvjátékok – mint újítás az irodalomban 6. A mesék átalakulása, változásai a klasszikus gyermekirodalomhoz viszonyítva 2. tartalmi modul Kortárs klasszikusok. Ismerkedés a kortárs gyermekirodalom képviselőivel és műveikkel
A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei	A gyakorlati órákon tartott előadások, és beadott referátumok során megszerezhető 40 pont, az órákon végzett csoportmunkák, viták során további 20 pont szerezhető. A beszámolón 40 pont szerezhető, mely 2 részből áll – egy elméleti kérdés és egy meghatározott mű elemzése
A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények	Az ismeretek ellenőrzésének formája: • Prezentációs kiselőadások, • versmondás, • meseelemzés, • csoportmunkák, viták, • témazáró dolgozat • beszámoló
A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok	1. Bálint Péter (válogatta és szerk.): Közelítések a meséhez. A mese értelmezhetőségei. Didakt Kiadó, Debrecen, 2003, 223 p. 2. Bognár Tas: Elemzések a gyermek- és ifjúsági irodalom körében. (Regények, meseregények.), Tankönyvkiadó, Budapest, 1990, 239 p. 3. Bognár Tas: Gyermekpróza világ – és magyar irodalom. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004. 4. Boldizsár Ildikó: Mesepoétika. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004, 312 p. Propp, V. J.: A mese morfológiája. 2. javított kiadás. Osiris Kiadó – Századvég Kiadó, Budapest, 1995, 213 p. 5. Boldizsár Ildikó: Varázslás és fogyókúra. Mesék, mesemondók, motívumok. József Attila Kör – Kijárat Kiadó, Budapest, 1997, 219 p. 6. Csájiné Knézics Anikó – Gombos Péter (szerk.): Tündérszalag. Gyermekantológia. Apáczai Kiadó, 2012. 7. F. Hegyi Marianna – G. Papp Katalin (szerk.): Titkok föltárnak, a tabuk összetörnek. Társadalmi változások ábrázolása kortárs hazai és külföldi ifjúsági regényekben. In: „A játszótársam, mondd, akarsz-e lenni...” A kortárs magyar gyermek- és ifjúsági irodalom jelene és jövője. Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke, Győr, 1999. 8. Fenyő D. György: A mese határai. Új Forrás, 2004/2. (http://www.jamk.hu/ujforras/0402_17.htm) 9. Fogarassy Miklós: Hagyomány és modernség a mai magyar gyermekirodalomban. Új Pedagógiai Szemle, 1996/ 3. 123–125. 10. Komáromi Gabriella: Mesék, meseregények, gyermektörténetek, In: Uő. (szerk.): Gyermekirodalom.

	Helikon Kiadó, Budapest, 1999, 207–231. 11. Komáromi Gabriella: Regényvilágok a kortárs ifjúsági prózában, In: Uő. (szerk.): Gyermekirodalom. Helikon Kiadó, Budapest, 1999, 232–249.
--	---